Motion

1978/79: 2285

av Lars Werner m. fl.
med anledning av propositionen 1978/79:116 om vissa sjöfartsfrågor

I propositionen behandlas i huvudsak två åtgärder som är avsedda att ge fortsatt stöd åt rederinäringen: dels att lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg skall gälla ytterligare ett år och dels att likviditetsstödet också skall gälla fram till den 30 juni 1980. De statliga kreditgarantierna som riksdagen beslutat om maximerades till 500 milj. kr., varav 50 milj. kr. avsågs gå till den mindre skeppsfarten. Detta belopp har inte utnyttjats av rederinäringen. Kvar finns – enligt propositionen – ca 220 milj. kr. som föreslås stå till rederinäringens förfogande.

I propositionen redovisas inte hur de 300 miljonerna fördelats mellan rederierna.

Vänsterpartiet kommunisterna yrkade avslag på kreditgarantier till de större rederierna och föreslog i stället att likviditetsstöd i form av kreditgarantier med 150 milj. kr. skulle lämnas till den mindre skeppsfarten. Motiveringen för avslag till de större rederierna var att vissa rederier redan på förhand meddelat att något sådant behov inte förelåg. Läget för rederinäringen i dag är nära nog detsamma som när riksdagen biföll propositionen 1976/77:146 om kreditgarantier och om svenska rederiers rätt till överlåtelse av registreringspliktigt fartyg.

I vpk:s partimotion med anledning av propositionen 1976/77:146 ifrågasattes behovet av dessa stödåtgärder till rederinäringen med hänvisning till att vissa större rederier avböjt sådant stöd. Detta visade sig vara en riktig bedömning eftersom endast en del av kreditgarantierna utnyttjats. Det är heller inte klarlagt om de kreditgarantier som tagits i anspråk verkligen varit behövliga.

Vpk föreslår att garantier för att stödja den mindre skeppsfarten fastställes till 100 milj. kr. Vpk yrkar avslag på ytterligare kreditgarantier till de större rederierna.

När det gäller förslaget till förlängning av giltighetstiden beträffande lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg som ger svenska rederier möjlighet till utflaggning av fartyg till s. k. bekvämlighetsländer vill vpk anföra följande.

Vänsterpartiet kommunisterna är bestämt motståndare till att denna lag skall gälla ytterligare ett år. Vårt parti yrkade avslag på regeringsförslaget 1977 och föreslog att riksdagen skulle besluta att hos regeringen hemställa om förslag till lag om förbud mot överlåtelse av fartyg till stater med s. k. bekvämlighetsflagg.

Den målinriktning och det uttalade syftet med lagen kan i praktiken aldrig förverkligas. Det sägs dels i lagtexten och dels i propositionen 1976/77:146 att det särskilt skall beaktas hur överlåtelse påverkar effektiviteten och sysselsättningen inom sjöfartsnäringen och de ombordanställdas förhållanden. Överlåtelse får heller inte strida mot väsentligt allmänt intresse.

Redarkapitalets intresse att sätta fartyg under bekvämlighetsflagg är rent ekonomiskt betingat. Det handlar i första hand om att nedbringa driftkostnaderna och därmed erhålla en högre avkastning av satsat kapital. Det innebär också andra ekonomiska fördelar för redarna i form av liberalare beskattning, lättnader i besiktning av fartyg o. d. Sjöfolket kan inte ha något gemensamt intresse med redarna i dessa avseenden.

Detta system måste alltid också stå i motsats till väsentligt allmänt intresse, då det möjliggör skatteflykt i stor skala. De ökade vinsterna framtvingas i första hand genom att löner och sociala förmåner samt bemannings- och säkerhetsbestämmelser ligger på en väsentligt lägre nivå på fartyg under bekvämlighetsflagg än på exempelvis fartyg under svensk flagg. Redarkapitalet kan därigenom öka sina vinster genom en hårdare utsugning av besättningar från länder där den fackliga rörelsen inte är tillräckligt stark. Det skulle inte vara möjligt att utnyttja svensk besättning på samma ohöljda och cyniska sätt.

Vpk hävdar med bestämdhet att detta förfarande strider mot den svenska fackföreningsrörelsens syn på den internationella solidariteten och samtidigt måste anses strida mot väsentligt allmänt intresse. Det finns all anledning att på nytt resa kravet om lagstiftning för att stoppa utflaggning av svenska fartyg till s. k. bekvämlighetsländer.

Med hänvisning till ovanstående föreslås

att riksdagen beslutar

1. att avslå regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1977:494) om tillstånd till överlåtelse av fartyg samt att hos regeringen hemställa om utarbetande av förslag till lag om förbud mot överlåtelse av fartyg till stater med s. k. bekvämlighetsflagg,
2. att avslå propositionen 1978/79:116 vad gäller kreditgarantier med kvarvarande belopp av tidigare beslutade 500 milj. kr. till skeppsfarten,
3. att likviditetsstöd i form av kreditgarantier på 100 milj. kr. skall utgå till den mindre skeppsfarten under tiden fram till den 30 juni 1980.

Stockholm den 26 mars 1979

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk) C.-H. HERMANSSON (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk) JÖRN SVENSSON (vpk)

KARL HALLGREN (vpk)